

CZU 343.54

PARTICULARITĂȚILE APLICĂRII CUNOȘTINȚELOR SPECIALE LA CERCETAREA INFRAȚIUNILOR DE TRAFIC DE FIINȚE UMANE.

Vitalie JITARIUC,

doctorand, lector-universitar, Facultatea de Drept și Administrație publică, Universitatea de Stat „B. P. Hașdeu” din Cahul.

Analiza practicii judiciare pe această categorie de dosare indică asupra faptului că lipsa cunoștințelor speciale și a aplicării lor în procesul cercetării poate avea ca efect pierderea materialului probator, imposibilitatea identificării persoanelor implicate în comiterea infracțiunilor vizate. Toate acestea, la un loc luate, își lasă amprenta negativă asupra fixării informațiilor probatorii, făcând imposibilă investigarea infracțiunilor în volum deplin. Scopul expertizelor judiciare în procesul cercetării infracțiunilor de trafic de ființe umane ține de stabilirea circumstanțelor ce dovedesc legătura înscrisurilor în ciornă ridicate cu învinuții, legătura înregistrărilor foto sau video cu persoana victimei, a urmelor biologice de proveniență umană din locul de adăpostire sau exploatare a victimei cu persoana ei. Cercetarea complexului de urme formate în procesul comiterii faptelor de trafic de ființe umane cu aplicarea cunoștințelor speciale face posibilă stabilirea circumstanțelor necesare pentru investigarea corespunzătoare a cauzei.

Cuvinte-cheie: *trafic de ființe umane, cauză penală, acțiune de urmărire penală, măsuri speciale de investigații, victimă, traficant, recrutare, transportare, exploatare, adăpostire, urmărire penală, specialist, expert, expertiză, urme, cunoștințe de specialitate.*

PARTICULARITIES OF THE APPLICATION OF SPECIALIZED KNOWLEDGE IN RESEARCH OF HUMAN TRAFFICKING OFFENSES.

Vitalie JITARIUC,

Ph.D., university lecturer, Faculty of Law and Public Administration, Bogdan PetriceicuHasdeu State University from Cahul

The analysis of the judicial practice in this category of files indicates that the lack of specialized knowledge and its application in the investigation process may have the effect of losing the evidential matter, the impossibility of identifying the persons involved in committing the targeted crimes. All this, in one place taken, leaves its negative trace on establishing the evidential materials, making it impossible to investigate the crimes in full volume. The purpose of the judicial expertise in the process of investigating human trafficking offenses relates to establishing the circumstances that prove the connection of the seized records with the accused, the connection of photo or video recordings with the victim's person, the biological traces of human origin from the place of shelter or exploitation of the victims with their persons. The investigation of the complex of traces formed in the process of committing the acts of trafficking in human beings with the application of specialised knowledge makes it possible to establish the circumstances necessary for the proper investigation of the case.

Keywords: *trafficking in human beings, criminal case, criminal prosecution, special investigative measures, victim, trafficker, recruiting, transport, exploitation, shelter, criminal prosecution, specialist, expert, expertise, traces, specialized knowledge.*

Introducere. Infracțiunile de trafic de ființe umane se caracterizează printr-un nivel înalt de latență și printr-un grad redus de depistare și descoperire. Analiza practicii judiciare pe această categorie de dosare indică asupra faptului că lipsa cunoștințelor speciale sau neaplicarea lor corespunzătoare în procesul cercetării poate avea ca efect pierderea materialului probator, imposibilitatea identificării persoanelor implicate în comiterea infracțiunilor vizate. Toate acestea, la un loc luate,

își lasă amprenta negativă asupra fixării informațiilor probatorii, făcând imposibilă investigarea infracțiunilor în volum deplin [15, p. 138]. Or, în sistemul măsurilor de combatere a acestui fenomen un rol important îl joacă metodele și mijloacele tehnico-criminalistice. Acestea contribuie efectiv la depistarea și ridicarea urmelor infracțiunii și a făptuitorului, permit să se obțină informații utile pentru căutarea infractorilor și probarea vinovăției lor, asigurând, totodată, și un nivel înalt de docu-

mentare a stărilor de fapt și a procedeelelor probatorii [6, p. 5].

Clarificarea obiectivă și deplină a împrejurărilor specifice și complexe ale cauzelor penale cere de la cei angajați în urmărirea penală, în afară de alte calități, cunoștințe profunde de specialitate. Practica demonstrează că de nivelul de pregătire profesională a acestora depinde, în mare măsură, calitatea cercetărilor penale și, în consecință, eficacitatea luptei împotriva criminalității [3, p. 466].

Scopul studiului. În conținutul

acestui articol am trasat scopul expunerii particularităților aplicării cunoștințelor speciale la investigarea infracțiunilor de trafic de ființe umane. În textul studiului se vorbește despre anumite categorii de expertize judiciare, care sunt întâlnite la investigarea infracțiunilor de acest gen, despre asistența acordată de specialiști organelor de urmărire penală la efectuarea acțiunilor procesuale, despre importanța antrenării specialiștilor la efectuarea acțiunilor de urmărire penală în vederea stabilirii corespunzătoare a circumstanțelor cauzei penale.

Metode aplicate și materiale utilizate. Pentru atingerea obiectivelor trasate în materia aplicării cunoștințelor speciale la cercetarea infracțiunilor de trafic de ființe umane, ne-am folosit de o gamă largă de metode de cercetare științifice, la acestea referindu-se: metoda comparativă, metoda istorică, metoda gramaticală, metoda analizei, metoda deducției și inducției etc. Baza juridico-teoretică a articolului este constituită din normele procesual-penale, din actele normative ce reglementează aplicarea cunoștințelor de specialitate în procesul cercetării infracțiunilor, din doctrina procesual-penală și criminalistică referitoare la investigarea acestui gen de infracțiuni.

Rezultate obținute în discuții. Prin apelare la cunoștințele speciale în calitate de unul din genurile de probe, legiuitorul subliniază importanța acestora și necesitatea aplicării lor în timpul descoperirii și cercetării infracțiunilor, iar acest lucru, în opinia cercetătorului M. Gheorghiuță, i-a făcut pe cercetătorii criminaliști și procesualiști să răspundă la necesitățile concrete ale practicii [4, p. 690]. Pe de altă parte, antrenarea tot mai frecventă a unor specialiști în investigații judiciare a fost impusă atât de

nevoia lărgirii posibilităților de perfecționare a activității de înfăptuire a justiției, cât și de progresul rapid al științei și tehnicii, cu impact direct asupra aflării adevărului [11, p. 97]. Astfel, criminalistica și expertologia contribuie activ la utilizarea realizărilor progresului tehnico-științific pentru susținerea organelor de drept în activitatea lor de descoperire și cercetare a infracțiunilor, în demascarea învinuitorilor și identificarea cauzelor și condițiilor care au contribuit la comiterea faptelor socialmente-periculoase [13, p. 6].

Pe bună dreptate susține autorul Gh. Golubenco că realizarea calitativă a cercetării locului și cauzelor faptei săvârșite, mai cu seamă în împrejurări neevidente, orientează să se insiste la obținerea unui volum maximal de informații despre circumstanțele și autorul infracțiunii comise într-o etapă cât mai timpurie a procesului de urmărire penală [5, p. 9].

Soluționarea sarcinilor examinărilor preliminare ale urmelor și ale altor obiecte materiale la fața locului se poate încununa cu succes numai prin organizarea lor minuțioasă, asistența tehnico-criminalistică suficientă și respectarea fermă a metodicilor de efectuare. Orice deficiență în organizarea desfășurării cercetărilor prealabile va genera iminent efecte negative și pentru examinarea locului faptei în ansamblu. Lipsa asistenței tehnico-criminalistice va conduce la diminuarea volumului și calității informației obținute [5, p. 22].

În procesul cercetării infracțiunilor legate de traficul de ființe umane predomină practica cercetării obiectelor și documentelor, a interceptării convorbirilor telefonice, a examinării și documentării sumelor de bani după efectuarea achiziției de control. Totodată, pot fi întâlnite situații când examinarea obiectelor și ur-

melor în baza cunoștințelor speciale, de exemplu a expertizelor, este ignorată. Astfel, refuzând ajutorul calificat din partea experților, reprezentantul organului de urmărire penală diminuează substanțial baza probatorie a cauzei, care urmează a fi prezentată în instanța de judecată [15, p. 141]. În practică s-a dovedit că cunoștințele de care dispun organele de urmărire penală nu întotdeauna sunt suficiente pentru descoperirea și valorificarea anumitor probe, semnalarea și interpretarea anumitor fapte importante pentru cauză. Sunt frecvente situațiile în care punerea în evidență a acestora presupune participarea în activitatea de urmărire penală a persoanelor competente din diferite domenii de activitate umană (știință, tehnică, artă ș.a.) [3, p. 466].

Or, este necesar să atragem atenție și asupra faptului că metodologia nechibzuită de aplicare a cunoștințelor speciale în procesul cercetării traficului de ființe umane, inclusiv în cadrul măsurilor speciale de investigații [7] și acțiunile ulterioare de urmărire penală, au ca efect, pierderea probelor. Ca de exemplu, utilizarea cu lipsă de cunoștințe de către ofițerul de investigații a tehnicii speciale poate avea ca efect calitatea proastă a înregistrării convorbirilor sau a înregistrării video, fiind posibilă deslușirea doar a unor fragmente din discuțiile purtate.

În acest context, reținem că sesizările despre infracțiunile de trafic de ființe umane parvin în adresa organelor de drept sub forma adresărilor din partea victimelor sau sub forma înștiințărilor din partea rudelor apropiate în privința dispariției persoanei. Ulterior, în cadrul fazei inițiale a cercetării acestor infracțiuni, ofițerii de investigații efectuează anumite măsuri de investigații, și, în special, experimentul operativ

sau achiziția de control, urmărind documentarea solicitării sau cumpărării (comercializării) serviciilor unei prostituate. Totodată, concomitent poate fi efectuată interceptarea și înregistrarea convorbirilor telefonice al figuranților vizați. Urmare a acestui fapt, prostituata (care poate fi sau nu victimă a traficului de ființe umane), proxenetul și transportatorul sunt reținuți de organele de drept. Reprezentantul organului de urmărire penală efectuează cercetarea încăperilor unde au fost reținute aceste persoane, ca de exemplu, saunele, apartamentele, automobilele etc. Aceste acțiuni sunt efectuate în vederea căutării documentelor victimei, a informațiilor cu caracter de reclamă, a biletelor de călătorie peste hotare etc. Totodată, cercetarea sau percheziționarea locurilor, unde se dețineau persoanele exploatate, a anumitor încăperi unde locuiau membrii grupării criminale, proxeneții, dispeceerii, fie că nu este efectuată deloc, fie că se efectuează fără antrenarea specialistului criminalist, care ar putea depista anumiți purtători de informații în vederea efectuării unor cercetări speciale ulterioare [15, p. 141-142].

Majoritatea faptelor aparținând oamenilor se reflectă în transformările produse în mediul în care se desfășoară. La fel, orice act ilicit produce transformări obiective, sub raport criminalistic, în urme ale infracțiunii. Pornind de la această realitate, investigațiile criminalistice, destinate descoperirii infracțiunilor și identificării autorilor acestora, au drept fundament științific principiul potrivit căruia săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală determină modificări în mediul înconjurător [9, p. 68; 10, p. 103]. Săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală în majoritatea cazurilor impune o oarecare activitate. Făptuitorul se

deplasează în spațiu, efectuează acțiuni fizice, manipulează diferite obiecte materiale, producând, în cele din urmă, diverse modificări în mediul înconjurător. E de relevat că cercetarea urmelor materiale ale infracțiunii săvârșite este o condiție indispensabilă cunoașterii faptei și a făptuitorului și, prin urmare, reprezintă una dintre sarcinile primordiale ale organelor cu funcții de urmărire penală [3, p. 124]. Urmele materiale, fiind un rezultat firesc al activității infracționale a omului în mediul înconjurător, sunt folosite cu succes de către organele speciale și de drept la descoperirea, cercetarea și prevenirea infracțiunilor de diferite categorii, precum și în vederea identificării și atragerii la răspundere a persoanelor care le-au comis [4, p. 175]. Studiarea practicii de cercetare și descoperire a acestei categorii de infracțiuni indică faptul că reprezentanții organelor de drept, în procesul planificării cercetării și al colectării materialului probator, nu iau în calcul, pe deplin, mecanismul de formare a urmelor lăsate în procesul activității infracționale. Urmare a acestui fapt, nu este stabilit întregul complex de urme care pot fi lăsate într-o situație criminală concretă. După cum indică analiza materialelor practice, în procesul cercetărilor frecvente nu sunt depistate urmele de mâini ale infractorilor și ale persoanelor care contactează cu aceștia, urmele de încălțăminte și ale mijloacelor de transport, urmele de sol de pe haine și încălțăminte, urmele de miros, sânge, salivă și anumite microobiecte. De asemenea, în opinia noastră nu sunt bine venite și situațiile când ofițerii de urmărire penală examinează obiectele descoperite și ridicate, limitându-se doar la o cercetare superficială a lor. Este necesar să menționăm că prin intermediul procesului-verbal

de cercetare a locului faptei este imposibil a identifica persoana care a făcut anumite înscrisuri în privința veniturilor și cheltuielilor grupării criminale. Din acest considerent, importanța probatorie reală a acestor obiecte, în instanța de judecată, în raport cu personalizarea răspunderii pentru actele comise, este una minimă, deținând valoare redusă [15, p. 143-145].

Comiterea unei infracțiuni presupune prezența făptuitorului la locul faptei și efectuarea de către acesta a anumitor acțiuni care produc diverse modificări în ambianța respectivă reflectând în mod obiectiv activitatea infracțională, modificările aduse obiectelor din spațiul infracțional, constituie elemente de o mare valoare probantă, de multe ori singurele în măsură să asigure cunoașterea adevărului. Prin urmare, cercetarea criminalistică a acestor modificări, cunoscute sub denumirea de urme ale infracțiunii, reprezintă una din condițiile necesare identificării făptuitorului, a modului și împrejurărilor în care acesta a acționat și, în consecință, soluționarea în condiții legale a cauzei [3, p. 494].

Expertiza este considerată, pe bună dreptate, o apreciere științifică a probelor. În toate legislațiile expertiza este recunoscută ca mijloc de probă. O dată cu progresul tehnico-științific sporește rolul expertizelor în procesul penal [2, p. 5]. Asigurarea oportunității expertizei constituie o cerință ce trebuie avută în vedere de către organele judiciare. În funcție de probele, datele sau materialele existente în cauză, este necesar să se aprecieze în ce măsură o expertiză este utilă, astfel încât să nu se indice efectuarea unei expertize indispensabile soluționării cazului [12, p. 571]. Oportunitatea expertizei se raportează și la momentul dispunerii acesteia, mai ales în ideea că o dis-

punere prematură, ca și întârzierea acesteia, poate avea consecințe negative asupra soluționării cauzei. În prima ipoteză, obiectele sau materialele trimise expertului pot suferi modificări, degradări etc. Iar în a doua ipoteză, datele sau urmele sunt insuficiente pentru realizarea cercetării [11, p. 114].

În acest context, în continuare ne vom strădui să punem accent pe necesitatea utilizării cunoștințelor speciale în vederea stabilirii faptelor noi, importante pentru cercetarea și examinarea în judecată a cauzelor referitoare la traficul de ființe umane. Treceam în revistă și faptul că scopul expertizelor judiciare [8] în procesul cercetării cauzelor penale din categoria vizată ține de stabilirea circumstanțelor ce dovedesc legătura înscrisurilor în ciornă ridicate cu învinușii, legătura înregistrărilor foto sau video cu persoana victimei exploatare, precum și a urmelor biologice de proveniență umană din locul de adăpostire sau exploatare a victimei cu persoana acesteia etc. Totodată, cercetările speciale ale complexului de urme formate în procesul comiterii faptelor de trafic de ființe umane fac posibilă stabilirea:

a) locul și timpul deținerii victimelor traficului de ființe umane într-o anumită încăpere;

b) timpul omorului victimei, al cărei cadavru a fost descoperit; circumstanțele cauzării leziunilor corporale victimei, careva circumstanțe suplimentare, legate de violul acesteia;

c) cauza nemijlocită a survenirii morții și legătura între momentul survenirii ei și aflarea victimei într-o anumită încăpere, inclusiv legătura causală între acțiunile (inacțiunile) referitoare la recrutare, transportare, transfer, adăpostire sau primire, comise în scop de exploatare și consecințele survenite;

d) modalitatea de comitere a omorului, atribuția celui care a recrutat (a proxenetului), a transportatorului sau a celui care a adăpostit victima la comiterea acestuia, folosirea în procesul de curmare a vieții a anumitor arme și mijloace, descoperite în procesul percheziției la participanții grupării criminale;

e) caracteristicile medico-biologice ale victimei, prezența anumitor boli infecțioase, a urmelor consumului de droguri și stupefiante în sânge, care i-au fost administrate victimei de infractori în scop de exploatare [15, p. 145-146].

În mod tradițional, expertiza judiciară este numită forma principală de utilizare a cunoștințelor speciale în procesul penal, iar esența ei constă în efectuarea unor cercetări (investigații) științifico-practice în cadrul unui proces penal pentru formularea unor concluzii argumentate cu privire la anumite fapte, circumstanțe, obiecte materiale, fenomene și procese, corpul și psihicul uman, ce pot servi drept probe. Astfel de concluzii ale expertului pot contribui la aflarea adevărului în cauza concretă [4, p. 694].

Sarcinile generale ale expertizei determină scopurile ei și, în linii generale, oferă anumite reprezentări despre obiectul expertizei judiciare de un anumit gen. Obiectul expertizei reprezintă datele faptice (circumstanțele cauzei), cercetate și stabilite în procesul cercetării cauzelor penale, intentate pe semnele infracțiunii legate de traficul de ființe umane, în temeiul cunoștințelor speciale din domeniul tehnicii, științei etc. Obiectele expertizei reprezintă purtătorii de informații privind datele faptice legate de fapta investigată. La cercetarea cauzelor penale privind traficul de ființe umane, obiecte ale expertizei pot fi do-

cumentele oficiale, înscrisurile în ciornă, persoanele în viață, cadavrele persoanelor răpite și exploatare, obiectele cu amprente digitale și urme biologice, înregistrările audio-video, fotografiile, armele sau obiectele cu ajutorul cărora au fost cauzate leziuni corporale, precum și diverse mostre pentru cercetare comparativă. În dependență de particularitățile mecanismului activității infracționale, cercul obiectelor cercetate poate fi, într-o anumită măsură, lărgit [15, p. 148-149].

Posibilitățile oferite de expertizele criminalistice în cercetarea cauzelor penale depind de evoluția metodelor de studiu a obiectelor supuse expertizei. În acest context, susține cercetătorul S. Doraș, progresele pe care le-a înregistrat criminalistica în ultimele decenii la capitolul expertiza urmelor infracțiunii și a altor mijloace materiale de probă, au condus la separarea și consolidarea celor cinci genuri de expertiză criminalistică identificatoare, respectiv, grafoscopică, tehnică a documentelor, traseologică, balistică și fotoportretistă, precum și la perfecționarea bazei metodico-științifice a acestora. Totodată, succesele indiscutabile în materie de metodologie, aplicarea pe scară largă a realizărilor științei și tehnicii moderne la efectuarea expertizelor criminalistice menționate au condiționat o sporire vădită a prestigiului și a ponderii acestora în probatoriul judiciar [3, p. 486-487].

La investigarea infracțiunilor vizate se aplică, în special, fotografia judiciară operativă. Metoda signalitică sau de recunoaștere a fotografiei judiciare operative constă dintr-un sistem de procedee privind aplicarea tehnicii fotografice la fixarea trăsăturilor exterioare ale persoanelor în viață și ale cadavrelor necunoscute în

vederea identificării lor ulterioare. Fotografii executate conform condițiilor acestei metode redau semnamentele, elementele caracteristice ce constituie înfățișarea persoanei fotografiate, servind la realizarea evidenței criminalistice a celor supuși urmăririi penale și la recunoașterea persoanelor și a cadavrelor neidentificate [3, p. 101]. Aceleași procedee se aplică, în limite apropiate, și fotografiilor destinate actelor de identitate (bulletine, pașapoarte etc.). Totodată, ea servește la realizarea unor fotografii de urmărire, având drept scop surprinderea unor acte cu caracter infracțional [10, p. 84].

Fotografia de urmărire, de supraveghere sau de filaj, cum mai este denumită, constă în înregistrarea prin fotografiere, filmare, inclusiv înregistrarea video, a unor activități cu caracter infracțional, a contactelor dintre participanții la săvârșirea faptei prevăzute de legea penală, inclusiv cu subiectul pasiv al infracțiunii, în vederea probării acestor activități [10, p. 86]. Înregistrarea video are un grad sporit de obiectivitate și exactitate față de fotografia judiciară [10, p. 88].

Printre urmele folosite ca mijloace de probă, bazate pe investigații științifice, pe prim-plan se situează și urmele lăsate de mâini, datorându-se pe de o parte, folosirii acestora în alte împrejurări similare, în toate situațiile în care persoanele implicate în activitatea infracțională acționează manual, iar, pe de altă parte, proprietății lor de a contribui la identificarea directă a persoanelor care le-au lăsat [3, p. 495].

Expertiza dactiloscopică reprezintă etapa finală a activității de clarificare a aspectelor legate de formarea urmelor de mâini la fața locului, de obținere de informații privind persoana, precum și de stabilire a raportului dintre urmă-

și activitatea infracțională [10, p. 122]. Cu ajutorul expertizei dactiloscopice putem identifica persoana antrenată în pregătirea documentelor de care s-au folosit victimele traficului de ființe umane [15, p. 165].

La cercetarea infracțiunilor de trafic de ființe umane, pe cărțile de vizită și buclele pot fi descoperite urme de mâini și de miros ale infractorilor care le-au pus nemijlocit în circulație. Obiectele descoperite urmează a fi examinate cu aplicarea metodelor expertizei dactiloscopice și odorologice. Cu ajutorul cercetărilor tehnico-criminalistice a cărților de vizită și a buclelor de reclamă poate fi identificată tehnica folosită la tipărirea acestora, iar uneori și locul producerii [15, p. 159-160].

În procesul efectuării măsurilor speciale de investigații, urmează a fi interceptate și înregistrate convorbirile purtate la telefonul indicat în anunțurile de reclamă. Ulterior, prin intermediul cercetărilor fonoscopice în privința convorbirilor înregistrate poate fi stabilită identitatea dispecerului, care poate fi însuși organizatorul grupării criminale, a proxenetului, transportatorului, care au primit și executat solicitările parvenite de pe o adresă concretă [15, p. 160].

Pentru a putea iniția un astfel de proces de identificare este necesară descoperirea de urme specifice, respectiv cele ce sunt denumite urme sonore ale vocii și vorbirii, a căror existență este determinată pe scară largă a mijloacelor electronice de înregistrare fonică. Formarea acestor urme presupune funcționarea unui mijloc de înregistrare în momentul săvârșirii faptei, ori a unuia dintre epizodele sale [10, p. 183]. Obiectul expertizei judiciare fonoscopice este reprezentat de faptele și circumstanțele stabilite în temeiul cercetării mijloacelor de înregist-

trare audio, a purtătorilor magnetici de informații și a informațiilor acustice, fixate în conținutul acestora. Obiectele acestei expertize sunt: a) informațiile audio, înregistrate pe purtătorii magnetici; b) însuși purtătorii magnetici și mijloacele cu care s-a realizat înregistrarea audio [13, p. 63]. Cercetătorul Em. Stancu susține că obiectul expertizei vocii și vorbirii nu se rezumă numai la identificarea persoanei, existând și alte domenii în care se poate oferi răspunsuri utile la întrebările adresate de organele judiciare, și anume: a) stabilirea autenticității înregistrărilor audio sau video; b) identificarea persoanei vorbitorului; c) stabilirea eventualei deghizări a vocii și vorbirii [10, p. 185].

În ceea ce privește identificarea criminalistică a vocii și vorbirii, în măsura în care expertul are la dispoziție o înregistrare, acesta poate proceda la: extragerea părții audio dintr-un fișier video-audio; efectuarea de conversații ale înregistrărilor audio; îmbunătățirea calității unei înregistrări audio; transcrierea conținutului convorbirilor prezente într-o înregistrare audio; deghizarea vocii unei persoane în vederea protejării identității vorbitorului; determinarea zonei dialectice din care provine un vorbitor nativ; stabilirea faptului dacă două eșantioane de voce și vorbire aparțin sau nu aparțin aceluiași vorbitor [11, p. 132-133].

În cazurile de cercetare a fonogramelor mai putem stabili profesia persoanei, nivelul ei de cultură, mediul social în care el se află, regiunea geografică care își lasă amprenta asupra vorbirii, defectele de vorbire, ticurile, deprinderile, starea psihică și emoțională a acesteia în momentul înscrierii discuției, felul vorbirii (expunerea liberă sau citirea unui anumit text) [14, p. 86].

Concluzii: Cunoștințele de care dispun organele de urmărire penală nu întotdeauna sunt suficiente pentru descoperirea și valorificarea anumitor probe, semnarea și interpretarea faptelor importante pentru cauză. Sunt frecvente situațiile în care punerea în evidență a acestora presupune participarea în activitatea de urmărire penală a persoanelor competente din diferite domenii de activitate umană (știință, tehnică, artă ș.a.).

Or, metodologia nechibzuită de aplicare a cunoștințelor speciale în procesul cercetării traficului de ființe umane, inclusiv în cadrul măsurilor speciale de investigații și la acțiunile ulterioare de urmărire penală, au ca efect, pierderea probelor. În acest context, putem susține că expertologia și criminalistica contribuie activ la utilizarea realizărilor progresului tehnico-științific pentru susținerea organelor de drept în activitatea lor de descoperire și cercetare a infracțiunilor, la demascarea învinuților și identificarea cauzelor și condițiilor care au contribuit la comiterea faptelor socialmente-periculoase. În prezent, cunoștințele de specialitate la care se poate recurge în procesul investigării faptelor penale s-au diversificat, apelându-se la metode științifice care să permită identificarea rapidă și sigură a persoanelor antrenate în comiterea infracțiunilor, inclusiv și în cazurile de trafic de ființe umane. Dintre tehnicile moderne folosite în acest sens pot fi trecute în revistă: tehnicile antropometrice; recunoașterea retinei; recunoașterea irisului; termografia facială etc.

Bibliografie

1. Codul de procedură penală al RM: Legea Republicii Moldova nr.122-XV din 14 martie 2003. În: MO

al RM, 2003, nr.104-110. În vigoare din 12 iunie 2003.

2. Dolea I. Aspecte procesual-penale privind expertiza judiciară. În: Expertiza judiciară în cauzele privind minorii. IRP. Chișinău, 2005.

3. Doraș S. Criminalistica. Ed. Cartea Juridică. Chișinău, 2011.

4. Gheorghiu M. Tratat de criminalistică. Chișinău, 2017.

5. Golubenco Gh. Urmele infracțiunii. Teoria și practica examinării la fața locului. Ed. Garuda-Art. Chișinău, 1999.

6. Golubenco Gh., Colodrovschi V. Asistența tehnico-criminalistică a descoperirii infracțiunilor. Studiu științifico-practic. Chișinău, 2010.

7. Legea RM privind activitatea specială de investigații, nr. 59 din 29.03.2012. În: MO nr. 113-118/373 din 08.06.2012.

8. Legea Republicii Moldova „Cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar”, nr. 68 din 14.04.2016. MO nr. 157-162/316 din 10.06.2016.

9. Locard E. Manuel de technique policière. Ed. Payot. Paris, 1948.

10. Stancu Em. Tratat de criminalistică. Ediția a IV-a. Ed. Universul Juridic. București, 2007.

11. Stancu Em., Manea T. Tactică criminalistică (I). Ed. Universul Juridic. București, 2017.

12. Suci C. Criminalistica. Ed. Didactică și pedagogică. București, 1972.

13. Георгицэ М. Возможности судебных экспертиз: криминалистическое обеспечение. Научно-практическое пособие. Кишинэу, 2008.

14. Дворкин А. И., Самойлов Ю. М., Исаенко В. Р., Ризаев А. Ш. Расследование похищения человека. Методическое пособие. Изд. ПРИОРИТЕТ. М., 2000.

15. Полякова М. А. Использование специальных познаний при расследовании преступлений, связанных с торговлей людьми и использованием рабского труда. Нижний Новгород, 2011.

Universitatea de Stat „B. P. Hașdeu” din Cahul
e-mail: vjitariuc@gmail.com.
tel: 062033033

Information about author
Vitalie JITARIUC
Ph.D., university lecturer, Faculty of Law and Public Administration, Bogdan PetriceicuHasdeu State University from Cahul.
e-mail: vjitariuc@gmail.com.
tel: 062033033

Informația despre autor.
Vitalie JITARIUC

Doctorand, lector-universitar,
Facultatea de Drept și
Administrație publică,